

F 75
1914

გონიერება

საქართველო

საქმასწავლებლო ჟურნალი მცირეწლოვანთათვის

1914 ივლისი № 13

მეგობარი

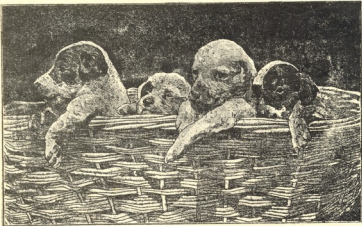
საქართველო
ბელაპრესის

წილისადი 80-X.

№ 13.

თბილისი, 1914 წ.

F 240

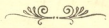

პატარები.

საქართველოს
ბელაპრესის
თბილისი

შ ი ნ ა ა რ ს ი:

I — პატარები, — სურ.	1
II — „ნაკადულის“ მკითხველები: 1) — შოთა ჩაკვეტაძე — ზონი. 2, 3, 4) — მარო, ელენე და გოგი ირემაშვილები — ქ. კიევი. 5) ნალია რუხაძე. 6) ანნა კოხმავეა. 7 და 8) კატუშა და გოგი რუხაძეები. 9) თინა მრეველიშვილი — ქ. პინსკი	3
III — პარასკევა, — დეკსი ი სისარუდიძის.	4
IV — რეზო, — ელენე კლიმაშვილის	5
VI — გარეული თხა, — (ივაკი დეკსაძე) ად. მანძიაშვილის	12
V — თედოს ჩიტი, — ად. კანწყრაშვილის	14
VII — ირინეს მარგალიტი, — (თარგმანი, დას. სრული) ივ. რა. სტომაშვილის	16
VIII — მკითხველების წერილები.	22
IX — ვასართობი: აპოსტოლონი, რებუსი და აღსნა.	23

პარასკევა.

(უძლენი პარასკევა კუცოს).

სუ!! დაწუნარდი... წიგნს უცქირე!!
სუმაღ, ვოგო, ჰარასკევა!!
დმერთო, რა კქნა: არ ისვენებს;
არ მოძალა ტანის რხევა.

აგერ, ვხედავ—უფურწულებს
სოფოს, ოლას, მაროს, ნინოს;
ველს ხელები შემოსვია;
უნდა ვეველას მოუღსინოს.

ოქროს თმებით დაბურულ თავს
აქეთ-იქეთ აქიცინებს;
რა შემატეობს—უჯაჯრდები,
ეშმაკურად შემოდცინებს.

ხან თავს ძირს წრის, თითქოს მორცხეობს,
ნამდვილად-კი სულ კრეკს კბილებს...
მაგრამ ერთი-კი უნდა ვსთქვა:
კარგად სწავლობს გავევთილებს.

როცა ვკითხავ, სხანა-სხუებით
ჩამოკაკლავს, მომიეუება,
მაძინ აღარ უჯაჯრდები;
მის ცელქობაც მავიწუეება.

რ ე ზ მ.

ესო ათიოდ წლის ბავშვი იყო. წელს ზირველად გაიფანეს დღის მესრედ. ზირველ ხანებში ძლიერ უძნელდებოდა გუონის ეარულობა, მინდორსი მარტოდ ღამის გატარება. როცა ღამის მესრეები გუთანს მოძორდებოდნენ და ხარს კარეკავდნენ, რესოს, უხეპურად, გამოურკვეველი შიშის ზარი აიტანდა სოღმე. კაცმა რომ სთქვას, რესოს შიშარა გული არა ჭქონდა: ნადირის, ემძაკეულის არ ემინოდა. მაგრამ გამოურკვეველი სისუყე მოქმედებდა ზატარა მესრესე, იმის ნორს გულს შიშს აგრძნობინებდა. ზირველ ღამეებში ცეცხლის დანთება სცადა გუთანთან. ეკონა—ცეცხლის მუქი სიამაცეს, სიმსევეს შეჭმატებდა, მაგრამ ცეცხლმა ვერაფერი უშველა.

ბავშვმა ასლა სხვა სერსს მიჭმაროა: რა წამს მარტო დარჩებოდა, გაეხვეოდა მაგრა ფარავაში და გაძლილ გუთნის ასლოს ხსულის კვალში წაწებოდა. ეს სერსი უფრო ნამდვი-

ლი გამოდგა. ზირველი რამდენიმე წუთი უჭირდა, მანამ მისი მხარე დაიძვრა და მისი მოადგილეობა თვალუბრად; მერე-კა ისე მაგრა მიუძინებოდა ხუენ ზატარა ეარაულს, თითონაც გუთინანად რომ წაუღო ვის-მე, ვერაფერს გაიკვებდა.

მხოლოდ დილით, როცა ხარს მორეკავდნენ მესრები შე-საბმელად, ძლიერ-ძლიობით გახლეჩებდნენ ხოლმე რეზოსაც.

რამდენიც დრო გადიოდა, რეზო ესეოცა მესრეობას და ღამე გუთინის ეარაულობა წინანდებურად აღარ უმხვდებოდა.

რეზოს მამას საქონელი არ ჰქავდა, ერთ ხბოიან—ძროხის მეტი, და ამიტომ არც თავისი გუთანი ჰქონდა. მესობლები ჰკზაზინდნენ ხოლმე გუთანზე საბადლოდ, დღეში სამ მაურად. რეზოს არ მოსწონდა ასეთი მდგომარეობა. ის ასლა მხო-ლოდ ხმელი ხახრის მესრეა. მოუთმენლად ელოდა იმ დროს, როცა ხბო—ნიძა გუთანში შესაბმელი მოსევერი განდება, და-თვითონ კიდევ—იძისი მესრე. მამინ ის ნამდვილი მოდგმი იქ-ნება გუთანში. ხშირად ესაუბრებოდა რეზო თავის ნიძას ამ სავანსე, უხიარებდა თავის ფიქრებს მას და არა ნაკლებ მანვე სავარულ მამა—კატას.

რეზო მხოლოდ კვირაობით იყო სახლში და დამის შინ გატევა მამის მესვდებოდა, თუ გუთანს სოფელში შემოიტანდ-ნენ მამათ სავამოთი და ეარაულობა აღარ დასჭირდებოდა.

აი სწორედ ასეთი მამათი სავამო იყო დღეს. რეზოს მთელი კვირის განმავლობაში არ ენახა თავისი შინაური მე-გობრები და ამდამ აზირებდა მათთან დროს გატარებას.

რეზოს ზატარა ურემი ჰქონდა, რომლითაც ის ჭალიდან და რიეიდან ხმელებს ესიდებოდა ხოლმე. აი, ამ ურემში აზი-რებდა ის ამდამ მილს. ნიძას ურემსე გამოაბამს, მამას თავისთან დაწვეწის და ასე ვაატარებენ ღამეს სამი გულითა-დი მეგობარი.

აქა-იქ ბავშვების კრიბიძული ი'მოდ'. სოგი თვალ-სუბუქ
 ღასა თამაშობდა, სოგი — ცხენობანას. შორს ვიდაცა მღვროდა.

ტოლმა ბიჭებმა დაინახეს რეზო და სათამაშოდ მიიწვი-
 ეს. მაგრამ რეზო არ გაჭევა. აქამდი რეზო ტოლებში სავვა-
 რელი ამხანაგი იყო. თამაშობა, სუპრიზა, სიძღვრა — ეველა-
 ფერი ვხერხებოდა, და როცა ტოლებში ჩაერეოდა, ყოველთვის
 ღხინში თავისებურობას შეიტანდა სოლმე. ასლა-კი უეცრად
 მოსწყდა სწორ-ამხანაგებს. იმისი ტოლი ბიჭები ჯერ კიდევ
 თავისუფლები იყვნენ და უდარდელ ცხოვრებას ატარებდნენ;
 რეზო-კი სიღარიბემ ადრე შეაბა შრომის უღელში და გული
 ჩაუთხრო. ის თითქოს დაუაყვაცდა და ბავშვიური ცელქობა
 აღარ ესალისებოდა.

— ბიჭოსა, და რა გაგინდა ე შენი ნიშა, რომ აღარა
 შორდები? — დაუძახა მქრომ რეზოს საუუედუროთ და ისევ სა-
 ერთა თამაშობაში.

ცუდლუკ ვახოს რაღაც ასრმა გაურბინა თავში და ამ-
 ხანაგებს გაუზიარა. ბიჭებს სურნული შექნათ. კარვა ხანს
 ითამაშეს და მქმდეგ დაიძალნენ.

სმაურობა ნელ-ნელა შესწყდა და სოფელი ძილს მიეცა.
 ჩვენ რეზოს, ფარავაში ვახუუულს, თავის ურემს ეძინა; გვე-
 რდით მამა უწვა და სიღარებს ეუბნებოდა. ნიშა ურმის ბო-
 ლოსე იწვა და ფშინავდა.

რეზოს დედ-მამას დერეფანში ეძინათ. მშენიერი ღამე იყო.
 მოვარე დაჭქათათებდა სოფელს.

* * *

ღამე ვატყდა. მოვარე ოღნავ შექნ-ღა უკსაზინდა დედა-
 მიწას. მამლებმა იუიულეს. აღიონმა აიწია და მოვარეს შე-
 ქი შეაკრთა.

რესოს ურემს ოთხი ჰატარა ბიჭი ეპარებოდა. აი, მამოცხუნი
 უახლოვდნენ. ვასომ ფრთხილად აუშვა ურმის ბოლოდან ნი-
 ძა. კოლა და მაქრო უღელში ძეგბნენ. ვასომ და დათამ ურემს
 უკანდინ მოუარეს ჭ თაფქვე დაქანეს,—ფრთხილად-კი, რომ
 რესოს არ კადვიებოდა.

რესოს ძილში ესმოდა, რომ ურმით სდლდაც მიდის. ახალ
 თელის ურემში უღელი კოსტა მოხვერი უბია—ნიძა ჭ შუინ-
 და. მამას ნიძისათვის ძეუღლე უეიდნია. რესოს თავისი მოხვ-
 რები უბია ურემში და მესობლის გოგოები სატობაში მიუ-
 დის. რესოს დედაც ურემში სის კასარებული, ნასიამოფნები
 რესოს ახალი საღოთი აცვია; თაფსე ახალი ნახდის ქუდი
 მსურავს; ფეხთ—ახალი წინდები და ხუსტები აცვია.

—აი, დედილო! შენ რომ ნიძისათვის რა არ გემეტ ბოდა;
 ხედავ—რა ბედაური ხარი კამოვიდა?—უთხრა რესომ თავის
 დედას:—ახლა აღარა გვიჭირს-რა, უღელ მოხვერს ვაძუმა-
 ვებ და წელში გავიმართებით; დმერთია მოწყალე!

რესოს მდინარის მხეილი მოესმა. ქალების წიოკობა მე-
 უღვათ; ემინანთ; მდინარეში ურმით გსვლას ვერ ბედავენ.

—ნუ კეძინანთ!—ამძვიდებს ქალებს ახლგასდა მეურ-
 მე:—ხე მოხვერებს ამ წვალში ურმის კატანა არ გავუჭირდე-
 ბათ. თამამად მკაკლო ურემა მდინარეში და მეორე ნაწირს
 სამძვიდობოს გავიდა.

ქალები დამძვიდნენ. რესო თავის მოხვერების ქებაშია.
 გაიარეს კარგა მხმილი, მაგრამ წელის სმაურობა მაინც ეს-
 მის რესოს.

*
 * *

ჰატარა ცელქებმა ურემა მდინარის ზირს, კაკლების ქვეშ,
 გაახერეს. თოითონ, გაიქანენ, და იქვე ახლო ძეული საბძელი
 იყო, იმაში დაიმალნენ.

აღმოსავლეთი აღის ფრად შეიღება. ცას ძავი სუქნა
 ხამოყვალა. გაისმა ფრინველების კალობა. ბუნებამ გამოი-
 ლვიდა. დილის ნამი მარგალიტებად დაჭკროდა შწვანე ფოთ-
 ლებს. სოფელი ახმოურდა. საქონლის ბლავილი გაისმა. აქა-
 იქ ბაკის კარებთან დედაგაცები გამოხნდნენ, საწვევლელით
 ხელში. საქათმეში ქათმები აკაკანდნენ: ელოდნენ, როდის გა-
 მოუშვებდნენ გარედ.

ხეფნ რესოს-კი ტკბილად ეძინა ნაკადულის ზირად. მძა-
 კატას გამოაჭლიკებოდა, ფარავასე წამოსკუპებულეიო და გარ-
 ცებულსავით გამოიფურებოდა: თითქოს არე-მარეს ვერ სცნობ-
 და. წამ-და-უწუმ უცქეროდა რესოს და ოდნავ დაჭკნაველებდა;
 მაგრამ კატის კნავილი რესოს არ ესმოდა.

ხეფმაც გაიღვიძა და საწვევლელი გამოიტანა ოთახიდან
 პროხის მოსაწვევლად. ბაკის კარებზე ურეში და თავისი რესო
 რომ ვერ დაინახა, ზირუვლად შეკრთა; მერე-კი ახრმა გაუ-
 რბინა თავში: შეიძლება რესო ადრიანად ადგა და ჭალაში
 ფინისის მოსატანად წავიდაო; თუმცა ეს როგორღაც არ სჯე-
 როდა.

— მამ სად უნდა გამქრალიყო ბავში ურმიანად?— ეკითხე-
 ბოდა ხეფე თავის თავს. უცებ რაღაცა მოისახრა ჭ კატას დაუ-
 მახა. აქეთ-იქით დაიწყო თვალეურება. კატამ რომ ხმა არ მი-
 სცა, ხეფე შიშმა აიტანა; გაიქცა და ქმარი გადაღვიძა.

— კაცო, ადექ ერთი, გაიღვიძე: ბიჭი არსადა სხანს.—
 ვაიძე, შვილო!— შემოიკრა ხეფემ ჯოჯებში ხელი.

სალხში ხმა არის გაურცვლებული—კატა ემძაკეულიაო.
 ხეფეს ვაკონილი ჭქონდა—იაღბუსზე ემძაკები მეჯლისს მარ-
 თავენ სოლმე და ეველა მხრიდან ემძაკები და კუდიანები იმ
 მეჯლისს უნდა დაესწრნენო. ვაკონილა ჭქონდა ისიც, რომ კუ-
 დიანები კატებზე შესდებინან სოლმე და ისე ეახლებინან უფ-
 როს ტარტაროსს.

— ვაიჲ, თუ შვილი იმ შხუჩუბულმა კატამ მომკვამს! —
სადმე!

ერთ წუთს მთელ სოფელს მოედო რეხოს დაჯარუკის ამ-
ბეჯი. შეიქნა მიქმა-მოთქმა, ჭორაობა, ალიაქოთი.

— საწუქალი ნეჲ, — გაიძახოდნენ მესობელი დედაკაცები: —
საცოდავმა ერთი ბიჭი გამოხარდა, სთქვა — ახლა-კი ღმერთმა
მიშველაო, და დახე — რა დამართვია უბედურს!

ბეურს არა სჯეროდა ეს უცნაური ამბავი. მიდიოდნენ და
ახუგუგუბდნენ შუწუხებულ დედას.

— ქა, რა სათქმელია, გენაცვალეთ: ღმერთმა ნუ მისცეს
კატას მაგდენი შნო! ბავშვი აქ იქნება სადმე: მიათვალეირ-
მოათვალეირეთ.

სეენი ზატარა ცუღლეუტები საბძელში ჩუმ-ჩუმად სითსი-
თებდნენ. მათ უურამდინაც მიღწია სოფელში მომხდარმა ალი-
აქოთმა.

რეხოს გამოვლვიდა და წამოიხედა. ზირველ წუთებში თა-
ვი ისევ სისძარში ეგონა: ისევ მდინარის სმაურობა ესმოდა.
თვალეები მოიფუნებოდა, მიიხედ-მოიხედა და მანც აზრს ვერ
მოვიდა — სად იყო. ამ დროს მდინარესთან ორი დედა-კაცი
მოგვიდა წულის წამოსაღებად.

რეხო რომ დაინახეს თავისი ზატარა ურძით, დედაკაცები
შეკრთნენ.

— ქა, მესე: ის შხუჩუბული კატაც კვერდით არ უხის! —
წასწურულა ერთმა დედაკაცმა შეორეს.

— დასწეველოს წმინდა გიორგიმ! — სთქვეს ორივემ და
ზირჯვარი გაღიწერეს.

დედაკაცები დაიბნენ; ერთ ალაგას გაშეშდნენ; ველარც წინ
მიდიოდნენ და ველარც გამობრუნებას ახერხებდნენ.

ბოლოს როგორც იყო ერთმა დედაკაცმა მოიკრივა ღო-
ნე და გამოელაპარაკა:

-- შეილო, რა გინდა აქ ამ დროს? სადა ეოყილსა? სადაც შენი
გულწინაა
აქ ვინ მოგიყვანა?

დედაკაცის სიტყვებსე რუსო შემინდა, ჭ ის ეო ტირილს აწირებდა, რომ საბმლიდან ბიჭები არ გამოცვიუნულიყვნენ სიცილით.

ქალები ახლა-კი მისუდნენ -- რაშიაე ეო საქმე, და გაე-
მურნენ ნუნესთუის სასიამოუნო ამბის გადასაცემად.

ელენე კლიპიაშვილი.

გარეული თხა.

(იგავი).

რთხელ ერთი მონადირე
თხას მისდევდა გარეულს;
გზა საბრალოს ვერ გაეგნო
შიშისაგან არეულსა.

სირბილისგან გულ-გახეთქილს
ელეოდა მუხლში ძალა;
ამ დრთს ნახა ვაზის ბუჩქი:
მის ფოთლებში ჩაიძალა.
მონადირის შექებრებმა
უფუით გვერდზე ჩაუარეს;

ვერ შენიშნეს, და მოძორდნენ
 ახლო-ძახლო არე-ძარეს.

თხამ როს გული დაიმშვიდა,
 სთქვ: რად შმტრობენ ბეღერულს, თბოლს;

ზე წამოდგა ცანცარითა
 და შეექცა ვაზის ფოთოლს.

სერსე მდგომმა მონადირემ
 ბუჩქის რსევას მოჰკრა თვალი;

სთქვა:—აღბად იქ ჩაიძალა
 წვეურ-გრძელა და გულით მსდალი.
 წამოვიდა, მიეპარა.

თოფმა უცბად ივრიალა;
 თხა შესტა და შეტრიალდა:

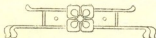
გაიშხლართა, გაიძალა.
 როს კვდებოდა, მხოლოდ შემდეგ
 თაყის თაყსა თვითვე ჰგმობდა;

ამბობდა თუ:—რას ვერწოდო—
 ვინც მე ასე მყარველობდა?

მან დამისხნა, მე კკორტნიდი:
 ახი არის ჩემსა თაყსა;

მონანება რაღას მარგებს
 მე უბედურს, მომაკვდავსა?!

ა. შანშიაშვილი.

თელოს ჩიტი.

ედოს, ხეშ მძის, ჩიტი დაეჭირა. მხიარული სიცილ-კისკისით ამოირბინა მან კიბის საფეხურები და ჩიტი გვეჩვენა.

საშინლად გაუხარდათ ბავშვებსაც. შემოკვებენ ჯარს და აძლევენ დარიგებს.

ერთი ეუბნებოდა:

— თედო, განჯინის თავზე შევსვით შენი ჩიტი: დაღლილია — დაისვენებსო.

— არა, კალიაში ჩავსვით, — ურჩევდა მორე.

მატარა სონა გაიქცა, დაიჭირა ბუხები და ჩიტს წინ დაუდარა. მაგრამ ჩიტი არა სჭამდა. საშინლად მოწყენილი მისწერებოდა იგი ვეელას, თითქო განთავისუფლებას სთხოვსო.

— არა, არა, შე ვიცე მაგას რა უნდა, — სთქვა თედომ: — მომეცით ორი სკამი!

ბავშვებმა მიუტანეს ორი სკამი. თედომ დადგა ისინი ერთმანეთის მახლობლად, გადასკამებზე ჯოსი და ჩიტი სედ დასვა.

შე ძლიერ შეცოდებოდა ჩიტი და მინდოდა გამენთავისუფლებინა. ვეკარი სელი ფანჯარას, რომელთანაც ეიჯექი, და გადალე. შეკონა — ჩიტი ღია ფანჯარაში გაფრინდებოდა. მაგრამ ის მოწყენილი იჯდა და არ იძვროდა.

— თედო, თედო, — უთხარი შე თედოს: — შენ ჩიტს ფრთები სტკივთ, ფრენა არ შეუძლია. აბა, აუქმე!

— როგორ არ შეუძლია!— დაიძხა თედომ და ჩიტო
ქმია.

ჩიტმა გაძალა ფრთები და ღია ფანჯარაში გაფრინდა.

— ვა— ა— ი!...— დაიუვირა თედომ და ღრიალი შორთო.
ბავშვებმაც კურები ჩამოჰკარეს. მუ ძლიერ გამეხარდა და სი-
ცილი დაეიწეე.

დიდხანს ტიროდა ჩვენი თედო; შემდეგ-კი როგორც იყო
დაჩუმდა. ჩიტო-კი მხიარული ჭიკჭიკით გაფრინდა.

ალ. კინწურაშვილი.

ირინეს მარგალიტი.

(დასასრული.)

IV

ოტა იარა, თუ ბებერი იარა, ირინე მი-
აღება ერთ ქოხს. ღამდებოდა. ტყეში
მკვლების დიდილი განისმა. შემინებულმა
ირინემ მიაბურა ქოხს და დაუკითხავად
შეაღო კარი. ქოხში ბებერი დედაკაცი
დახვდა. ბებერს გაუკვირდა უცხო ქალის

ასე უდროოდ მიივლა და ჭკითხა:

— რა გინდა, შეილო, —საიდან მოსულხარ ასე უდროოდ?
ირინემ ზასუსიც ვერ განცა. ამხს უკვე ეველაფერი და-
ვიწყებოდა; მშობლებიც-კი აღარ ახსოვდა.

ბებერმა განაგრძო:

— რაჯი ამისთანა ღარიბი უოფელხარ, შეილო, და არც
არაზინ გეოლია, ჩემთან დარნი: მე მაინც მჭირია შენოდენა
გოგო, რომ ჩემი თხები ტყეში ატაროს. შენ ადვილად შეგე-
ძლება ახსრულო ეს საქმე, თუ კეთილი და თავისიანი ხარ.

ირინეს ესამოგნა ბებრის ასეთი გულ-კეთილობა და სრუ-
ლი თანხმობა განაცხადა. ახსრულდა ის, რაც იის-ფერა ფე-
რიამ ეწინასწარმეტყუვლა: რა წამსაც ირინემ მარგალიტი და-
კარგა, მისი გული სულ სსუნანი ირინე გახდა — კეთილი და

თავ-დაბალი. ის მორხილად ატარებდა თხებს ტუქი, — ედღობა
სებოდა და ეთამაშებოდა, სჭამდა ხეულ ზურს, რომელსაც
ბებური ატანდა თან, ეძინა თივით გატეხილ ლეიბზე, აღარ
დიდგულობდა, არავის არ უჯავრდებოდა, არაფისთვის არა-
ფერი შერდა: მედამ მშვიდობ: და ევლას სიუჯარული სუფუ-
და მის გულში...

V

ირინე დაიკარგა თუ არა, მეფე-დედოფლის სასახლეში
ერთი წივილ-კივილი და ტირილი გაისმა. ეს იყო ვადია-
კამდუჯობის კოდეტა.

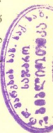
მეფე-დედოფალმა ერთ წამში ფეხზე დააყენეს მოელი სა-
სახლის მოსამსახურობა და ჯარი, მაგრამ ამოდ: ცამ ჩაქლად-
მა, თუ დედა-მისამ — ქალი ევლარ იზოვნეს. ან როგორ უნდა
ეზოვნათ, როცა ირინე ის აღარ იყო, რაც წინად: წინად
რომ მეუღარე ელი სილამახის, სიმდიდრის და ჭკუის ქალი
იყო, ის ახლა უკანასკნელი გლეხის გოგოსკანაც არაფრით
განიიხვოდა...

მეფე-დედოფალმა მწუსარებისგან არ იცოდნენ რა ექნათ.
მეფემ ბარემ რამდენჯერმეც გამოაცხადა, რომ ნახუვარ სამეფოს
მისცემს დაკარგული ქალის მზოვნელს, და თუ ვაჟი იქნება
ის და მოისურვებს — თვით ქალსაც მიათხოვებს, მაგრამ ევ-
ლაფერი ამოა განდა: ქალს ვერაფერს ზოულობდა.

VI

გაიგეს ეს ამბავი სხვა ქვეყნების მეფეთა შვილებმაც. მო-
ისურვეს იმათაც მონაწილეობა დაკარგული ქალის მებნაში ჭ
ხმოვიდნენ მეფე-დედოფალთან, რომ ზირადად მათგან გავეოთ

F 494

ყოველი აშბავი დაკარგულ შვილსე. შემდეგ მოედგნენ მთქმელებანი სამეფოს და დაიწყეს ძებნა. მაგრამ ისევ ამაოდ: სამი წელიწადი ეძებეს და დაკარგული ქალის რამე ნასახიც ვერსად აღმოახინეს.

ბოლოს, როგორც იყო, ბედმა ერთ მუზობელ მეფის-შვილს გაუღიმა. ქალის ძებნაში ეს მეფის-შვილი შემთხვევით მივიდა სწორედ იმ მდინარესთან, სადაც ამ სამა წლის წინად ირინეს, წელის დაღევის დროს, თავისი ძვირფასი კვირკინი მარგალიტთანად წყალში ჩაუვარდა. ირინესავით ამასაც წელის დაღევა მოუხდა, და, როცა დაინოქა წელის დასაღევედ, დაინახა, რომ წელის ძირში რაღაც ბრჭყვიალებს! დაიმკაჯა, ჩაქუცო ხელი წყალში და კვირკვინი-კი ამოიღო?!

ქუჭვი არ იყო, რომ ეს სწორედ ირინეს კვირკვინი იყო; მაგრამ თვითონ ირინე რაღა იქნა: ცამ ჩაელაზა, თუ დედა-მისამ, — ეს გაუსხდა ახლა მეფის-შვილს თავში სატყეს საცხად. მაგრამ ისიც კარგი, რომ ამ დღიდან მეფის-შვილის გულში წინანდელი უიმედობის ნასახიც აღარ იყო.

მეფის-შვილი დაუყოვნებლივ გაემართა მეფე-დედოფლისაკენ ძვირფასი ნაბოჟნით და სთხოვა მეფეს — ბრძანება გაეცა, რათა მთელი სამეფოს ქალებს თავი მოეყარათ მეფის სასახლეში. ნაბოჟნი კვირკვინის თავზე გასასხინჯად. ახლა მეფე-დედოფალსაც მიუცათ იმედი ქალის ზოვნისა და საჩქაროდ განსცეს ბრძანება, რომ თავი მოეყარათ სასახლის ეზოში სამეფოს ეველა თურამეტი წლის ქალებს, რადგანაც, კამოანკარობებით, ირინე იმ დროს სწორედ თურამეტი წლისა უნდა ყოფილიყო...

VII

მეფის ბრძანებას ვინ არ შეასრულებდა? ეველას ქსურდა

ბედი ეცადა და ამიტომ დღე-მუდამ გუნდი, გუნდზე მოდიხარ და
 ქალებისა და ისინჯადუნენ გვირგვინს თავზე; მაგრამ ამაოდ:
 გვირგვინი არაუის ადგებოდა და გულ-დაკოდილნი უკან ბრუნ-
 დებოდნენ.

ასეთ სინჯვაში გავიდა ხანი. ბოლოს სთქვა მეუის-
 შვილმა:

— მზის ჩასვლამდის კიდევ მოვიცადოთ: ეგები მოვიდეს
 ვინმე ჩამორჩენილი, და თუ აღარაფერ მოვიდა, მეც მინ წა-
 ვად: რაღა გავაკეთო!..

მეფე-დედოფალი დაეთანხმენ მეუის-შვილს და უბრძანეს
 სწასალარს*) თვალი გჭიროს მარა გ'სისაკენ—მოდას ვინმე თუ
 არაო. მზის ჩასვლისას მეუის-შვილი გამოეხმებურა სწასალარს
 და ჰკითხა:

— სწასალარო! მზე ჩასსვლელად ემზადება: სომ არაფის
 ხედავ გ'ხაზე?

სწასალარმა უპასუხა:

— ვხედავ, რომ ევაგილები თავს ისრიან, რადგანაც და-
 მე ასლოფდება, მაგრამ გ'ხაზე-კი არაფერ სწანს...

მცირე ხნის შემდეგ მეუის-შვილი კვლავ გამოეხმებურა
 სწასალარს და ჰკითხა:

— სწასალარო! საცაა მზე ჩაფა: სომ არაფის ჰხედავ
 გ'ხაზე?

სწასალარმა უპასუხა:

— მსენს ღრუბელი აფებრა: საცაა დაღამდება; მაგრამ
 გ'ხაზე-კი არაფერ მოჩანს...

მეუის-შვილმა შესამდე ჰკითხა:

— სწასალარო! მზე ჩაფსუენა: სომ არაფის ჰხედავ გ'ხაზე?
 სწასალარმა უპასუხა:

*) ჯაჭების უფროსს.

— ვხედავ, ვხედავ, მეფის-შვილო! აგერ შორს, ბუნებრივად
ბუქი მოსწავს: ვიდაც მწვექს—ქალს თხები მოუდის!..

— მოიუფანეთ, მოიუფანეთ! - დაიძახა მეფის-შვილმა.

დიდებული გაცეკებნენ მწვექს — ქალს და უთხრეს:— მეფე-
დედოფალი კთხოვეს მათთან მობრძანდეთ.

ქალი მოვიდა. მეფის-შვილმა დაჰხურა ქალს გვირგვინი
თუ არა, გვირგვინი სვედ-გამოჭრილსავეთ დააღდა!

სალსს გაუხარდა და დაიძახა: გაუმარჯოს მეფის-შვილს
და მეფის-ქალს! ღმერთმა ორივე აბედნიეროს!..

უკვე დაბნელებული იყო, და აძირომ ვერავინ ნახა, თუ
როგორ შეუმჩნევლად ეს ღარიბულად ჩაცმული მწვექსი—ქა-
ლი უცნაოდ წინანდელ მძევნიერ ირინედ გადაიქცა.

ეს მარტო მაძინ შეაძინა ვეულამ, როცა მეფის შვილმა
ქალს ხელი ჩაავლო და ათასი სახთლებით გახადებულ სასა-
სლეში შეიკვანა. საწყალი და უბრალო მწვექსი—ქალის მა-
კივრად მეფე-დედოფლის თვალ-წინ ახლა იგივე წინანდე-
ლი ირინე იქცა.

მაგრამ ერთს რაშიმე ძლიერ განსხვავდებოდა იგი წინან-
დელ ირინესაგან: მის სახეს ახლა ოდნავადაც აღარ ეტყო-
ბოდა წინანდელი დიდ-გულობა და ამპარტავნობა! ზირიქით,
წინანდელ ჭკვასთან ერთად, ირინეს ახლა წინანდელი ხსოუ-
ნაც დაუბრუნდა და სავსებით გაახსენდა თვისი გულის
მაძინდელი უოველი სიამე. წარსდგა დედ-მაძის წინ და სთქვა:

— მანატრეთ, საუვარელო დედ-მაძე, ჩემი წინანდელი უო-
ველი აუ-გულობა; მანატრეთ ვეულამაც, ვისაც რამე დავიძევეთ
ან გაწყენინეთ მაძინ. ვუცდები დეჟიდან ერთი ასად სიკეთით
გადაგიხადოთ ვეულას ჩემი მაძინდელი უოველი დანაშაული!..

ამ სიტყვების შემდეგ ირინე მიუარდა დედ-მაძის და კოც-

ნა დაუწყო... შემდეგ მოუბრუნდა მეფის შვილს, ხელი წამო-
ართვა და თავ-მდაბლად დიდი მადლობა შესწირა თავისი და-
უფასებელი მარგალიტის და კვირგების ჰოენისათვის!..

მეფის შვილმა მალე ჯვარი დაიწერა ირინესე და, რაჟი
მეფე-დედოფალს ვაჟი არ ჰქუდათ, ტახტის შემკვიდრედ თავი-
სი ბედნიერი სიძე გამოაცხადეს.

ვ. ჩოხტომაშვილი

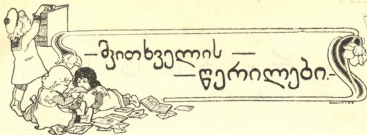
საქართველო
საბავშვო

სამსახრობი.

ბა		ბრი
მ		მწევი
კა		კი
კა		კაჭი
მსხ		ლი
სა		სარცხელი
ა		ნაფი
სა		ორკეული
ბე		ბელი

ბუბი გასმულ ხაზების ადგილას მოათავსეთ ისეთი ასო-
ები, რომ წაკითხვის დროს (ზევიდან - ქვეით) გამოვიდეს გა-
მოსხნილ ქართულ სიტყვების კვარი.

- მკითხველის - - წერილები -

წერილები რედაქციის მიმართ.

2-ნო რედაქტორო!

„მაისის კაფიორის“ გაკონებაზე სიხარულით ცას დავე-
წიეთ და მსურვალე მსურველი ვართ ვითულებოდეთ ამ კაფ-
პირის წვერებად. უმორჩილესად გთხოვთ ჩვენც გაგვხადოთ
ღირსნი ფრინველთა დამცველ საზოგადოების წევრობისა. სუ-
ლით და გულით ვიქნებით ფრინველთა შეგობარნი და მათი
დამცველი.

სუჯინის სოფლის ორ-კლასიან სკოლის მოწაფენი:—ივანე
ცხიტიარია, ბაგრატი უჩანეიშვილი, იაკიმე ნოდია, ტრიფონე
გვახავა, ანდრია ხოშტარია, თედორე რატიანი, გრიგოლ ერ-
მაკოვი, აკაკი უჩანეიშვილი, ივანე საბაშვილი, ელენფთერ
თოფურია, ვასილი ნოდია, ტარასი უჩანეიშვილი და ეპი-
ფანე მიმინოშვილი.

ქ-ნო რედაქტორო!

უმორჩილესად გთხოვთ ჩვენც მიგვიღოთ „ფრინველთა
დამცველ საზოგადოების“ წვერებად. ზირობას ვდებთ, რომ
საუხარებით შევასრულებთ ჩვენ მოვალეობას.

მოწაფენი შარო კიკელიშვილი და როზალია დათბოვი.

რ ე ბ უ ს ი

(წარმოდგენილი გ. მუმლაძის-მიერ .

7

კავშირი

ქართველი
პოეტის სა-
ხელი

გ
ი

ქალის
სახელი

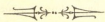
გ

მე-12 № 20 მართანხვულ შარადების და რებუსის აღსნა:

შარადების: 1) ბულბული. 2) თოხი.

რებუსის: ვირი ბაღასს ჭამს

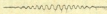
„ნაკადული“-ს რედაქციაში

და

წერაკითხვის სასოგადოების წიგნის მაღაზიაში იეიდება
შემდეგი წიგნები:

- 1) **ბომის თავგადასავალი**,—თხზ. მარკ ტვენისა, თარგმ. გრ. ყიფშიძისა, ფასი . . . . . 50 კ.
- 2) **რას გვიამბობს ოთახი**,—თხზ. აენარეოსისა, თარგმ. გ. ჯაფარიძისა, ფასი . . . . . 20 კ.
- 3) **დასურათებული ასაწყობი ანბანი**,—ფასი . . . . . 1 მ. 20 კ.
- 4) **სკრუჯი და მარლეა**,—საშობაო მოთხრობა, ჩარლზ დიკენსისა, თარგმანი ნინო ნაკაშიძისა, ფასი . . . . . 25 კ.
- 5) **დასურათებული საყმაწვილო მოთხრობები** ჰ. ჯ. ანდერსენისა, ერ. სეტ. ტომპსონისა, გ. ინსაინისა და რ. კიპლინგისა, ფასი . . . . . 30 კ.
- 6) **ბავშვობა და სიურმე**,—მოთხრობა ლევ ტოლსტოისა, თარგმ. ნინო ნაკაშიძისა, ფასი . . . . . 60 კ.
- 7) **ორი მხატვარი**,—თარგმანი დ. ავალიანისა, ფასი . . . . . 15 კ.
- 8) **სამშობლო ბუნების სარკე**, დასურათებული საყმაწვილო მოთხრობები, — ივანე ელიაშვილისა, ფასი. . . . . 30 კ.
- 9) **შობა**, მოთხრობა გურიის ცხოვრებიდან, — ნინო ნაკაშიძისა, ფასი . . . . . 5 კ.
- 10) **ახალგაზრდა მეფის სიზმარი და დევი—ეგოისტ**, ორი მოთხრობა ოსკარ უაილდისა, თარგმ. ივ. მაჭავარიანისა, ფასი . . . . . 5 კ.
- 11) **დათო**, — ირ. ევდოშვილისა, დიდების მამიებელი, თარგმ ალ. შანშიაშვილისა, ფასი . . . . . 5 კ.
- 12) **მოთხრობები**,—ლაგერლეფისა და სხვა უცხო მწერლებისა . . . . . 5 კ.
- 13) **იგავ-არაკნი**, — 125 დასურათებული, პატარა მოთხრობა, ავტორის სურათით, ალ. მირიანაშვილისა, ფასი. . . . . 75 კ.
- 14) **ბიძია თომას ქოხი**, — რომანი ბიჩერ-სტოუსი ზანგთა განთავისუფლების დროისა, სურათებითა და ბიოგრაფიით, თარგმანი მ. კლიშიაშვილისა . . . . . 1 მ. 25 კ.

1914 წ. მიიღება ხელის მოწერა

დასურათებულ საყმაწვილო ჟურნალ

საქართველოს
საბჭოთაო

„ნაკადული“-ზე

წელიწადი მათე

ჟურნალი გამოვა ჩვეულებრივი პროგრამით, საგანგებოდ არჩეულ სარედაქციო კომისიის ხელმძღვანელობით;

წლიურ ხელის მიმწერლებს მიეყებათ:

24 წიგნი „ნაკადულისა“ **12** წიგნი „ნაკადულისა“
მცირე წლოვანთათვის. მოზრდილთათვის.

36 სურათს ნაკადულის I-ლ გვერდზე.

სახეურად 1914 წ. ორივე გამოცემის წლიურ ხელის მომწერლებს მიეცემა წიგნი: „მიწის ძვრა და ცეცხლის მფრქვეველი მთები“ (მრავალი სურათებით) გიორგი ანთელიძისა.

ფასი ჟურნალისა: წლიურად ორივე გამოცემა—**5** მ. ნახევარ წლით—**3** მან., ცალკე-ცალკე მცირე წლოვანთათვის **24** წიგნი—**3** მან., მოზრდილთათვის **12** წიგნი—**3** მან.

ფულის შემოტანა შეიძლება ნაწილ-ნაწილადაც.

სახლვარ გარედ: ერთი წლით **7** მ. ნახევარი წლით **4** მ.

ვისთხოვთ ხელის მომწერლებს თუ ჟურნალი „ნაკადული“ არ მისდით, ერთი თვის განმავლობაში გვაცნობონ და აღრესის გამოცემა დროზე შეგვატყობინონ.

ხელის მოწერა შეიძლება

ტფილისში — „ნაკადულის“ რედაქციაში, ზუბალოშვილის სახლი, გოლოვიჩინის პარკში. № 8. Редакция „Накадули“, Головинский пр. № 8, შემოსასვლელი დავეთვის ქუჩიდან № 2. და წერა-კითხვის გამავრცელებელ საზოგადოებების წიგნის მაღაზიაში, სასახლის ქუჩა. **ქუთაისში** — ისიდორე კვიციანიძისთან, მ. ყაუხჩიშვილთან და თ. შთავრიშვილთან. **სამტრედიისში** — ვლ. ნაცვალაძისთან. — **შოთში** — თეოფილე კანდელაკთან. **ბათუმში** — ენ. სოფიო ნაკაშიძისთან, ტროფიმი ინსარიძისთან ფოსტაში, და ანასტასია ლომინაძისთან. **ოზურგეთში** და **ლანჩხუთში** — ლეო იმნაძისთან. **თელავში** — ვასო პაატაშვილთან. **ახალციხეში** — კონსტანტინე გვარამაძისთან. **ბაქოში** — ვასილ ახვლედიანთან, ნინო გელაშვილთან და ივანე ელიაშვილთან. **გორში** — ნინო ლომოურთან და ქეთევან ჯავახიშვილთან. **სოხუმში** — ენ. მარიამ ანჩაბაძისთან. **ჭიათურაში** — ივანე გომელაურთან. **განჯაში** — ბ. ამბოქაძისთან. **ერევანში** — კ. ოდიშარიანთან. **სიღნაღში** — ნ. ახმეტელაშვილთან. **ყარსში** — ივ. საათაშვილთან. **ალექსანდროპოლში** — ს. შატ. ბერაშვილთან. **ნახიჩევანში** — სამსონ მარჯანიშვილთან. **ხონში** — მ. ი. ჭავჭავაძისთან. **რაჭაში** — მასწავლებ. ილია გოგიასთან

რედაქტორი ნინო ნაკაშიძე.

გამომცემელი თავ. პავლე იოსების-ძე თუმანიშვილი.